

Baztarrikaren elkarrizketa irakurtzen

BERRIA-K aurtengo Eusko Jaurlaritzaren diru-laguntzetan jaso duen murrizketa dela eta zalaparta piztu da euskarazko hedabideetan. Nik ere jarraitu dut eztabaida gertutik. Batzuetan gertuegitik, Patxi Baztarrika hizkuntza politikarako sailburuordeari *Goienak* (2014-10-24) egindako elkarrizketa bezala; lerro artean buru-belarri murgiltzerainoko irakurketa, eta esaldien segidan nire baitan bat-bateko burutazioak idazteraino.

Galdera: *“Ze argazki egiten duzue gaur egungo hedabideen egoerarena?”* (...) Erantzuna: *“Ez dut uste gaur oraindik nahi genukeen sendotasuneko merkatua osatzen dutenik euskarazko hedabideek, eta, bestetik, uste dut, tarte luzea dagoela egiteko euskal bizitunek bere egin dituzaten euskarazko hedabideak eta produktak. Euskarazko hedabideek asmatu egin behar dute beren egitekoan irakurleak edo ikusentzuleak irabazten”*. Bai, ados, hedabideek asmatu beharko dute, bestela jai. Kontua da nola. Eta bai, luzerako da, baina euskal hiztunetarik zenbatek egin beharko ditu bere hedabideak, ondo dagoela kontsidera dezagun? Bestetik, ez al dago hori oso lotua gizartean euskarak erabileran ematen dituen urratsekin? Nola egin kontsumitzerainoko jauzia, euskaldunek erabileran arazo handiak dituztenean? Bai, hedabideek egin beharko dute bide hori, baina estrategietan bada ordua erronka horri beste era batera heltzeko, besteak beste lan moldeak irauliz. Azken 30 urteetan hedabideek egin dute produktua eta instituzioek –Jaurlaritzak batez ere– diruz lagundu. Hedabideen artean badira bi hanka nagusi, publikoak eta –ikuspegi sozialeko– pribatuak; giltzarri den hirugarren hanka ins-

tituzioena da; eta lagungarri izan daitekeen laugarrena ikerketaren mundua, unibertsitatea. 35 urteren ondoren, ez al da ordua, lau hanka horiek (EITB, Hekimen, Jaurlaritza eta unibertsitateak) mahai berean jarri eta askoz modu iraunkorragoan pentsa dezaten hedabideen kontsumoa handitzeko zeintzuk diren estrategia eta biderik egokienak? Bai, gero erabaki dezala instituzioak, hala behar du eta. Baina lan molde berria indarrean jarriko balitz, ez al luke lagunduko erabakiak hobeto hartzen? Berrikuntzaren gizartean, berritu dezagun behingoz harreman moldea eta aterako dira diseinu berriak. Seguru.

Arazo teknikoek ari da Baztarrika, baina diru-laguntzei dagokienez, arazoa batez ere politikoa da

“(...) Momentu bonetan Eusko Jaurlaritza da euskarazko hedabide gehienek babesle nagusia”. EITBri dagokionez bai, baina besteetan ez. Babesle nagusiak langileak dira, beren lan badintza estuekin medioen bizirautea ahalbidetzen dutenak; erosle-kontsumitzailea da; eta publizitatea jartzen duten bezeroak. Elkarrizketan Baztarrikak gogoratzen duenez, Jaurlaritzaren diru-laguntza %20ra hurbiltzen da batez beste. Klabea da hori, baina klabeago beste %80a.

“Horretarako [irakurleak edo ikusentzuleak irabazteko], oso kon-tuan eduki behar dituzte haien gogoapetak eta ikuspuntu ugartasuna”. Ez ote dugu egiten? Orduan, nola ulertu medio gehienak hainbeste urtez irautea merkatuan? *“Guztietzako produktu erosak eta benetan*

erakargarriak egiten asmatu behar dute”. Euskaldun guztientzat? Nola ulertu behar da hori? Zein kazetaritza mota eginez lortzen da hori? Orain dauden hedabideek egin behar dute guztientzat edo, daudenak iristen ez badira, berriak sortu behar dira? Komeniko litzateke luze eta argi hitz egitea kontu horiez, eta batez ere lasai, adibidez lehen aipatutako lau hantetako mahaian. *Berria, Goiena* eta tokiko guztiak, ARGIA, *Gaur Zortzi (Gara), Ortzadar (Deia), Jakin, Elbur-yar, Hamaika, Bizkaia Irratia, Euskal Irratiak...* Norengana ez gara iristen? Desagertutako *Zabalik* harekin (*El Diario Vasco*) iristen ote ginen? Eta *Aldaketa 16*rekin?

“Guk helburu bat dugu ororen gainetik eta da euskararen erabilera areagotzea etengabe. Hedabideen kasuan horrek esan nahi du kontsumoa (...) Helburu horri erantzuteko jartzen ditugu irizpideak eta horietan irismenarena da irizpide nagusia”. Argudioak ekimen sozialeko komunikabideentzat balio badu, balioko luke baita ere publikoentzat? 2012an ETB1eko ikusle kuota %2,1ekoa izan zen, hainbat arrazoi medio, 2003an baino hiru aldiz txikiagoa. ETBren aurrekontua horregatik murrizteak baluke logikarik? Ez, horretan ados egongo ginateke guztiok.

Arazo teknikoek ari da Baztarrika sailburua elkarrizketan. Baina diru-laguntzei dagokienez, arazoa batez ere politikoa da, bere poltsak diru gehiago behar duela, eta hori erabaki politikoa da. Hitzarmen politika indarrean jartzea bezain politikoa. Bestela arazoak hor jarraituko du, orain batekin eta hurrengoan bestearekin. ■

